กระทู้ถามที่ ๗๑๔ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๙

เรื่อง มาตรการประกันราคาและสร้างหลักประกันรายได้ข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๙/๗๐

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ดังต่อไปนี้

ด้วยปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกข้าวต้องเผชิญกับต้นทุนการผลิตที่อยู่ในระดับสูง ทั้งค่าปุ๋ย ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ค่าแรงงาน ค่าเครื่องจักร และค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ขณะที่ราคาข้าวเปลือกมีความผันผวนตามภาวะตลาด ส่งผลให้เกษตรกรจำนวนมากมีความกังวลว่ารายได้จากการจำหน่ายผลผลิตอาจไม่เพียงพอต่อต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายของครัวเรือน โดยเฉพาะข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๙/๗๐ ซึ่งผลผลิตส่วนใหญ่จะทยอยออกสู่ตลาดในช่วงปลายปี ๒๕๖๙ หากมีผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกันเป็นจำนวนมาก ย่อมมีความเสี่ยงที่ราคาข้าวเปลือกจะปรับตัวลดลงและส่งผลกระทบโดยตรงต่อรายได้ของเกษตรกร ดังนั้น การกำหนดมาตรการรองรับล่วงหน้า รวมถึงการสร้างหลักประกันด้านราคาหรือรายได้ให้แก่เกษตรกร จึงมีความสำคัญต่อการสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพและลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงพาณิชย์ มีนโยบายหรือแนวทางในการกำหนดหลักประกันด้านราคาหรือรายได้เป้าหมายสำหรับข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๙/๗๐ หรือไม่ โดยเฉพาะข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกเหนียว และข้าวเปลือกเจ้า ซึ่งเป็นผลผลิตสำคัญของเกษตรกร หากมี จะกำหนดราคาเป้าหมายของข้าวแต่ละชนิดไว้ในระดับใด และจะนำต้นทุนการผลิตที่แท้จริงของเกษตรกรมาประกอบการกำหนดราคาอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. ในกรณีที่ราคาข้าวเปลือกในตลาดลดต่ำกว่าราคาเป้าหมาย หรือต่ำกว่าระดับที่คุ้มกับต้นทุนการผลิต กระทรวงพาณิชย์ จะมีมาตรการประกันรายได้ ชดเชยส่วนต่าง หรือมาตรการช่วยเหลือในรูปแบบใดให้แก่เกษตรกร โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางอ้างอิง ปริมาณผลผลิตที่ได้รับ สิทธิ และวิธีการจ่ายเงินอย่างไร เพื่อให้ความช่วยเหลือถึงมือเกษตรกรอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม ขอทราบรายละเอียด

๓. กระทรวงพาณิชย์ มีมาตรการรองรับผลผลิตข้าวนาปีที่จะออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมากในช่วงปลายปี ๒๕๖๙ อย่างไร เพื่อป้องกันปัญหาราคาตกต่ำ ทั้งในด้านการชะลอการขาย การรวบรวมและเก็บสต็อก การเปิดตลาดหรือเพิ่มช่องทางจำหน่าย ตลอดจนการกำกับดูแลโรงสีและจุดรับซื้อในเรื่องราคารับซื้อเครื่องชั่ง ความชื้น และการหักสิ่งเจือปน และกระทรวงพาณิชย์จะสามารถประกาศมาตรการและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนให้เกษตรกรทราบก่อนผลผลิตข้าวเปลือกนาปีออกสู่ตลาดได้หรือไม่อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
บุญญาภา นาชัยเวียง ปุณณนิฏฐา
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
จังหวัดกาฬสินธุ์

คำตอบกระทู้ถามที่ ๗๑๔ ร.

ของ นางสาวบุญญาภา นาชัยเวียง ปุณณนิฏฐา
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย จังหวัดกาฬสินธุ์
เรื่อง มาตรการประกันราคาและสร้างหลักประกันรายได้ข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๙/๗๐

ข้าพเจ้านาง ศุภจี สุธรรมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑

กระทรวงพาณิชย์ มีนโยบายหรือแนวทางในการกำหนดหลักประกันด้านราคา หรือรายได้เป้าหมายสำหรับข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๙/๗๐ หรือไม่ โดยเฉพาะข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกเหนียว และข้าวเปลือกเจ้า ซึ่งเป็นผลผลิตสำคัญของเกษตรกร หากมี จะกำหนดราคาเป้าหมายของข้าวแต่ละชนิดไว้ในระดับใด และจะนำต้นทุนการผลิตที่แท้จริงของเกษตรกรมาประกอบการกำหนดราคาอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงพาณิชย์ ขอเรียนว่า คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ กำหนดเป็นหลักการว่า ในการจัดทำมาตรการหรือโครงการเพื่อสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและภาคเกษตรต่อจากนี้ไป ให้ทุกหน่วยงานหลีกเลี่ยงการดำเนินการในลักษณะการให้เงินอุดหนุนช่วยเหลือ ชดเชย หรือประกันราคาสินค้าเกษตรโดยตรงแก่เกษตรกร และให้พิจารณาดำเนินมาตรการหรือโครงการในลักษณะที่เป็นการสนับสนุนการเพิ่มระดับผลิตภาพ (Productivity) ของภาคการเกษตร การพัฒนาภาคเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน หรือเป็นการยกระดับกระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตร ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้ของตนเองได้อย่างเพียงพอได้ในระยะยาวและดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและมีความยั่งยืนต่อไป

ทั้งนี้ รัฐบาลได้มีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโดยเป็นการบูรณาการร่วมกันจากหลายหน่วยงานผ่านคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) สำหรับปีการผลิต ๒๕๖๙/๗๐ นบข. มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๙ เห็นชอบในหลักการมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๖๙/๗๐ จำนวน ๓ โครงการ และมาตรการระยะยาว จำนวน ๒ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี โดย ธ.ก.ส. ให้สินเชื่อกับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพื่อชะลอข้าวเปลือกไว้ในยุ้งฉางเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ทั้งนี้ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จะได้รับค่าฝากเก็บและรักษาคุณภาพข้าวในอัตรา ๑,๕๐๐ บาทต่อตันข้าวเปลือก เป้าหมาย ๓ ล้านตันข้าวเปลือก

๒) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร โดย ธ.ก.ส. ให้สินเชื่อกับสถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่าย และ/หรือ เพื่อการแปรรูป ซึ่งรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๓.๕๐ ต่อปี และสถาบันฯ รับภาระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑ ต่อปี เป้าหมาย ๑.๕ ล้านตันข้าวเปลือก

๓) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้ผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้เก็บสต็อกในรูปข้าวเปลือกและข้าวสารไว้อย่างน้อย ๖๐ - ๑๘๐ วัน (๒ - ๖ เดือน) นับแต่วันรับซื้อ โดยรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี ดำเนินงานโดยกรมการค้าภายใน เป้าหมาย ๔ ล้านตันข้าวเปลือก

๔) โครงการดูดซับข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๖๙/๗๐ เพื่อดูดซับปริมาณข้าวในตลาดและระบายออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ตลาด และมีแผนนำข้าวเปลือกไปแปรรูปเป็นข้าวสารบรรจุถุงจำหน่าย เพื่อเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานที่มีความต้องการใช้จริง อาทิ กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์) หน่วยงานกองทัพ และหน่วยงานรัฐอื่น ๆ และเดินหน้าต่อเนื่องกับมาตรการระยะยาวเพื่อปรับปรุงโครงสร้างการผลิต เป้าหมาย ๓ ล้านตันข้าวเปลือก

๕) โครงการส่งเสริมและพัฒนาข้าวคุณภาพสูงเพื่อเพิ่มรายได้เกษตรกร ปี ๒๕๗๐ (ข้าวประณีต ระยะที่ ๒) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงคุณภาพ ปรับเปลี่ยนไปสู่การผลิตข้าวคุณภาพสูงหรือข้าวประณีต เพื่อเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิต ช่วยให้มีตลาดรองรับและสร้างการรับรู้แก่ผู้บริโภคเกี่ยวกับความโดดเด่นของข้าวไทยมากยิ่งขึ้น

คำถามข้อที่ ๒

ในกรณีที่ราคาข้าวเปลือกในตลาดลดต่ำกว่าราคาเป้าหมาย หรือต่ำกว่าระดับที่คุ้มกับต้นทุนการผลิต กระทรวงพาณิชย์ จะมีมาตรการประกันรายได้ ชดเชยส่วนต่าง หรือมาตรการช่วยเหลือในรูปแบบใดให้แก่เกษตรกร โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางอ้างอิง ปริมาณผลผลิตที่ได้รับสิทธิ และวิธีการจ่ายเงินอย่างไร เพื่อให้ความช่วยเหลือถึงมือเกษตรกรอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๒

กระทรวงพาณิชย์ มีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรในกรณีที่ข้าวมีราคาตกต่ำ ดังนี้

๑) โครงการดูดซับข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๖๙/๗๐ เพื่อดูดซับปริมาณข้าวในตลาดและระบายออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ตลาด และมีแผนนำข้าวเปลือกไปแปรรูปเป็นข้าวสารบรรจุถุงจำหน่าย เพื่อเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานที่มีความต้องการใช้จริง อาทิ กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์) หน่วยงานกองทัพ และหน่วยงานรัฐอื่น ๆ และเดินหน้าต่อเนื่องกับมาตรการระยะยาวเพื่อปรับปรุงโครงสร้างการผลิต โดยจะดำเนินการ เปิดจุดรับซื้อข้าวเปลือกในพื้นที่เป็นลำดับแรกหรือจุดรับซื้อนอกพื้นที่ กรณีในพื้นที่ไม่มีผู้รับซื้อ ซึ่งจะเปิดรับสมัครผู้ประกอบการรับซื้อข้าวเปลือกที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรในราคานำตลาดไม่เกินกิโลกรัมละ ๐.๓๐ บาท หรือไม่เกินตันละ ๓๐๐ บาท เป้าหมาย ๓ ล้านตันข้าวเปลือก

๒) โครงการจัดตลาดนัดข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๖๙/๗๐ เพื่อเพิ่มทางเลือกให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีแหล่งรับซื้อเพิ่มเติมในการจำหน่ายข้าวเปลือกในราคาสูงขึ้น อีกทั้งได้รับความเป็นธรรมด้านราคา การชั่งน้ำหนัก และการตรวจสอบคุณภาพสินค้าเกษตร โดยผู้ประกอบการที่เข้าไปรับซื้อข้าวเปลือกจะมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ซึ่งกรมการค้าภายในจะขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรในราคาที่สูงกว่าราคาตลาดทั่วไป ๑๐๐ บาทต่อตันขึ้นไป

คำถามข้อที่ ๓

กระทรวงพาณิชย์ มีมาตรการรองรับผลผลิตข้าวนาปีที่จะออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมากในช่วงปลายปี ๒๕๖๙ อย่างไร เพื่อป้องกันปัญหาราคาตกต่ำ ทั้งในด้านการชะลอการขาย การรวบรวมและเก็บสต็อก การเปิดตลาดหรือเพิ่มช่องทางจำหน่าย ตลอดจนการกำกับดูแลโรงสีและจุดรับซื้อในเรื่องราคารับซื้อ เครื่องชั่ง ความชื้น และการหักสิ่งเจือปน และกระทรวงพาณิชย์จะสามารถประกาศมาตรการและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนให้เกษตรกรทราบก่อนผลผลิตข้าวเปลือกนาปีออกสู่ตลาดได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๓

กระทรวงพาณิชย์ มีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๙/๗๐ ดังนี้

๑) ตามมติคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๙ ที่เห็นชอบในหลักการมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๖๙/๗๐ จำนวน ๓ โครงการ และมาตรการระยะยาว จำนวน ๒ โครงการ รายละเอียดตามคำตอบข้อที่ ๑

๒) กรมการค้าภายใน มีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานชั่งตวงวัดที่จะกำกับดูแลเกี่ยวกับเครื่องชั่งข้าว เครื่องวัดความชื้นข้าวฯ ให้ผู้ประกอบการค้าข้าวหรือโรงสีทั่วประเทศปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดต่อไป

๓) การกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย

(๑) การควบคุมการขนย้ายข้าวเปลือก ข้าวสาร ห้ามมิให้บุคคลใดขนย้ายข้าวเปลือกหรือข้าวสารอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างรวมกัน ซึ่งมีปริมาณครั้งละตั้งแต่ ๑๐ ตันขึ้นไป ออกจากท้องที่ ๖๘ อำเภอ ๒๐ จังหวัด รวมทั้งนำเข้าจากต่างประเทศด้วย เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ (เลขาธิการ กกร.) หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ กกร. มอบหมาย (ประกาศ กกร. ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๙)

(๒) การควบคุมการขนย้ายและจัดทำบัญชีคุมข้าวสารในสต็อกของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ มีมติเห็นชอบให้ระบายสู่อุตสาหกรรม ห้ามมิให้บุคคลใดขนย้ายข้าวสารออกจากท้องที่ใดท้องที่หนึ่งในราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากเลขาธิการ กกร. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ กกร. มอบหมาย กรณีมีการขนย้ายข้าวสารออกจากสถานที่เก็บของรัฐแล้วนำไปพักไว้ในสถานที่เก็บของเอกชนก่อนนำเข้าสู่อุตสาหกรรม เมื่อประสงค์จะขนย้ายออกจากสถานที่เก็บของ

เอกชนดังกล่าวไปยังอุตสาหกรรม ต้องขออนุญาตขนย้ายใหม่ ทั้งนี้ ผู้ได้รับหนังสืออนุญาตขนย้ายข้าวสาร ต้องขนย้ายให้ตรงตามชนิด คุณภาพ ปริมาณ ระยะเวลา สถานที่เก็บและใช้ยานพาหนะที่มีหมายเลขทะเบียนตามที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาตขนย้าย รวมทั้งจะต้องนำหนังสืออนุญาตกำกับการขนย้ายไปด้วยทุกครั้ง (ประกาศ กกร. ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๙)

(๓) การกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขการรับซื้อ และการแสดงราคารับซื้อข้าวเปลือก การกำหนดราคารับซื้อข้าวเปลือกของผู้ประกอบการรับซื้อข้าวเปลือก ต้องระบุราคารับซื้อตามมาตรฐานความชื้นที่รับซื้อให้ชัดเจน โดยกำหนดความชื้นไม่เกินร้อยละ ๑๕ สำหรับข้าวเปลือกทั่วไป และความชื้นที่ร้อยละ ๒๕ สำหรับข้าวเปลือกเกี่ยวสด กรณีที่รับซื้อความชื้นสูงกว่าให้แสดงอัตราหักลดน้ำหนักความชื้นทุก ๑ เปอร์เซ็นต์ สำหรับความชื้นที่เพิ่มขึ้น โดยหักความชื้นได้ไม่เกินเปอร์เซ็นต์ละ ๑๕ กิโลกรัมต่อตัน กรณีการหักลดน้ำหนักเนื่องจากมีสิ่งเจือปนในข้าวเปลือกที่นำมาจำหน่าย ห้ามผู้ประกอบการหักลดน้ำหนักไม่เกินร้อยละ ๒ ของน้ำหนัก แต่หากมีสิ่งเจือปนเกินกว่าร้อยละ ๒ สามารถหักลดน้ำหนักที่วัดได้มาหักด้วยร้อยละ ๒ เหลือเท่าใดให้คำนวณหักลดน้ำหนักได้ไม่เกินเปอร์เซ็นต์ละ ๑๐ กิโลกรัมต่อตัน (ประกาศ กกร. ฉบับที่ ๖๘ พ.ศ. ๒๕๖๙)